

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америк; П'ЯТЬ ЦЕНТИВ За кордоном.

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0237 — 4-0807 — Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1016

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ТРЕБА БУДЕ ПРИЙМАТИ СКИТАЛЬНИКІВ ДО СВОЇХ МЕШКАНЬ

Нью Йорк, 18 травня. — Герман Т. Стийман, стейтсмен-комісар мешкань, відбувши конференцію у стейтсменському будинку в справі приміщення ново прибуваючих імігрантів зі скитальниччини в Європі, виявив, що він починає вести кампанію під закляком: „Відступити частину своїх мешкань для скитальників!“ Він пригадав, що в Нью Йорку нема тепер мешкань до винайму й тому треба буде відкликати до громадян, щоб вони прийшли з допомогою зде-ласованим особам, коли вони почнуть приїздити в Америку на підставі нового іміграційного закону. Він надіється, що закон перейде в конгресі впровадженні для допущення 200,000 нових імігрантів. Він теж каже, що на доурочення губернатора Дюї треба буде найти в стейті Нью Йорк приміщення й працю для однієї десятиї нових імігрантів, тобто для 20,000 осіб. У першу чергу потребують нових робітників фермери, потім кравецькі підприємства, готелі, а велике число домашньої прислуги все найде працю. Спеціальна конференція для підшукування мешкань відбудеться в днях 2-4 червня в готелі Пенсильванія при співучасті посаджених з Вофало, Спракуоз і Ютика під опікою Інституту для Студій над Приміщеннями.

С ВИГЛЯДИ НА ПРИЙМАТИ БИЛИ МУНДАТА В ПАЛАТІ

Вашингтон. — Палата репрезентантів виявила велике обурення проти комуністичних запитів у такий спосіб, що просто закричала всі спроби деяких конгресменів, щоб поробити згаднючі поправки до законопроектів Мундта, який має на цілі обмежити свободу комуністів. У суботу минулого тижня при поєднанні голосування палата 296 голосами проти 40 рішила взяти під дискусію бил Мундта і менше-більше в такий пропорції за-являлася тепер проти всяких поправок. Коли б бил перейшов в палату сьогодні, його негайно відішлють до сенату, однак нема надії, щоб сенат теж з таким поспіхом ухвалив цей законопроект.

АТОМОВИХ ЗНАВЦІВ ВІДПРАВЛЯТЬ З РОБОТИ ЯК ПІДОЗРИЛИХ.

Оук Ридж, у стейті Тенесі. — Рада Провірки Львоальності науковців, які працюють в лабораторіях атомової енергії завісила двох з них в дальній праці, а трьох інших поклікала на допити. Їм закидують прихильність до комунізму на підставі доносів, яких комісія не хоче виявити.

ЛИШЕ АМЕРИКАНЦІ БРАЛИ УЧАСТЬ В НОВИХ ДОСВІДАХ З АТОМОВОЮ СИЛОЮ.

Гонолюлоу. — Недавні досвіди з атомовою силою коло острова Еніветок відбувалися на такий лад, наче б це було в науковій лабораторії, як це виявили деякі члени групи, що має назву „Джойнт Гаск Форс Севен“. Вони швидко вернулися з Еніветок і обговорювали дуже обережно висліди з експериментів. Вони виявили, що не було тепер скидання бомби з літака; що не було ніякого представника при цьому крім американців; і що останні досвіди були цілком візійні від

Америка дає відправу Сталінові, хоч признає можливість переговорів

Вашингтон, 18 травня. — Уряд Злучених Держав відкинув предявлення маршала Сталіна, щоб Росія й Америка почали переговори для замирення на підставі програми, яку склав Генрі Волес у своїм одвертій листі до Сталіна минулого тижня. Це вже вдруге впродовж останнього тижня департамент стейту дав відправу Советам у їх змаганні зробити з американсько-советських напруження виключно дво-державну справу. Зате уряд пригадав знову Сталінові, що годиться на продовження переговорів, які зрештою велися вже впродовж двох років в міжнародних установах тому, що тут інтересовані не лише дві держави, але й інші нації. При цій нагоді департамент стейту пригадав на деякі справи, які Росія старалася саботувати увесь час нарад. Як приклад таких справ уряд згадав на контролі атомової енергії, над якою відбулося 200 засідань Атомової Комісії і різних підкомітій Об'єднаних Держав, доки остаточно О. Д. не прийшли до висновку, що дальші наради є безуспішні з огляду на несприятиме становище Росії. Теж пригадав американський уряд Советам останнє поманання правил в міжнародній дипломатії, коли Молотов скаржився на такий розмови з американським амбасадором, перекрутивши до неспівності їх зміст. — Оця відправа, дана Сталінові, має теж на цілі заповнити Західні Держави, що Америка не думає вести окремих переговорів з Росією без їх відома.

ПРЕЗИДЕНТ БУДЕ ДАЛЬШЕ ВЖИВАТИ ОБЕДНАНИХ ДЕРЖАВ ДЛЯ СПРАВ МИРУ.

Вашингтон. — Не зважаючи на те, що говорять про Обеднані Держави, президент Труман поробить всі можливі зусилля, щоб вести через О. Д. працю для миру в світі. Це сказав Труман на привіт делегаціям Краєвої Конференції для Громадянства, які прийшли до саду коло Білого Дому на маніфестації. Труман пригадав, що Америка промахнулася колишнім тим, що не підтримала Ліги Націй і це довело до другої світової війни. Тепер Америка не повинна повторювати помилок з минулого.

Рукопашні бої на вулицях Єрусалиму

Айман, Транс-Йорданія, 19 травня. — Трансйорданський арабський легіон здобув вчора частину життєвої ділянки старого міста Єрусалиму, відкидаючи безпосередню атаку на дальші ділянки, здобуваючи від ізраїльтян одну позицію за другою. На вулицях ведуться запеклі рукопашні бої. Вчора тут вже поширилися вісті про безпосередню атаку ізраїльських сил в Єрусалимі, але вісток досі ще не potwierджено. Діло в тому, що ізраїльці оточені арабами та позбавлені всякого постачання і навіть води, так що вони не видержали б навіть короткої облоги. З боями в Єрусалимі виходить дивна історія. В старому місті є жиди, що їх оточили араби, яких з черги оточили жиди, знову ж оточені арабами. І так важко точно означити хто кого і скільки разів оточив, що становить справжній ребус для американських кореспондентів. На місцях боїв інтенсивно міжнародний Червоний Хрест. З Тель Авів, столиці Ізраїля, повідомляють, що арабська авіація продовжує бомбардувати це місто, виконавши вчора атаку на цивільну автобусову станцію. Тимчасом, ізраїльські війська здобули фортецю Акре, що її, як заважають, навіть Наполеон не міг здобути. Тим самим ізраїльці здобули фактичну контролі цього палестинського побережжя від Єгипту до Лівану. Бої продовжуються зі змінним шастям.

ПОВІЛЬНІСТЬ В НАРАДАХ РАДИ БЕЗПЕКИ ЩОДО ПАЛЕСТИНИ.

Лейк Соксес, Н. Я., 19 травня. — Рада Безпеки О. Д. на вчорашньому засіданні розглядала американську пропозицію в справі домагання до арабів та ізраїльтян, щоб негайно припинили воєнні дії. Арабські представники розгорнули на цю тему широку дискусію, протягаючи наради відкладаючи конкретні рішення в цій справі. Рада Безпеки докищо рішила звернутися до ізраїльтян і арабів з цілим рядом запитань, домагаючись відповіді на них до п'ятниці в полудне.

ДАЛЬШЕ ВИЗНАННЯ ДЕРЖАВИ ІЗРАІЛЯ.

Тель Авів, 19-го травня. — Державу Ізраїля протягом вчорашнього дня визнали ще такі країни: Польща, Чехословаччина, Уругвай і Нікарагуа. Раніше Ізраїль був визнаний Америкою, Советським Союзом і Гватемалею.

І.Р.О. ЛІТАКАМИ ПЕРЕСЕЛЮВАТИМЕ СКИТАЛЬНИКІВ.

Женева, 19 травня. — З огляду на брак пароплавів та на повільність в переселюванні скитальників в закорські країни, І.Р.О. рішила використати в тій цілі можливість повітряного транспорту. Під головню про переселення скитальників з Німеччини до Канади, що вже в цьому місяці досягає 1,400 осіб та до кінця року мало б виносити загально 17,500 осіб. Докищо літаками петрвозятимуть тільки тих, хто, або за кого буде заплачено подорож в сумі 260 доларів за особу. Повітряне дорожжя вже теж перевезено 524 скитальників з Німеччини до Венесуели.

БРИТАНІЯ ПІДДЕРЖУВАТИМЕ АРАБІВ АЖ ДО РІШЕННЯ О.Д.

Лондон, 19 травня. — Речник британського міністерства закордонних справ вчора заявив, що Британія виконує своє договірне зобов'язання та даватиме трансйорданському арабському легіону матеріальну, грошову та іншу піддержку, як довго О. Д. не вирішить, що цей легіон діє негально та всупереч міжнародних прав і законів. Інше діло, що Британія й сама може зайняти відповідне становище в ООН.

НЕБУВАЛІ КАНАДСЬКІ МАНЕВРИ ВЛІТКУ.

Монтреал, Канада. — Канадська армія, маринарка і повітряна сила відбудуть біжучого літа маневри на такі розміри, яких ще не було в Канаді у мирних часах. Це буде спроба виказати підготову до оборони краю на рівні з підготуванням до оборони Злуч. Держав.

СТАЛІН НАСЛІДУЄ ГІТЛЕРА

СПРАВЖНІ ПРИЧИНИ „МИРОЛЮБНИХ“ ПРОПОЗИЦІЙ МОСКВИ.

Берлін, 19 травня. — Протягом останнього тижня червоні морковські володарі два рази виявили своє бажання переговорів для „мирного“ поладження советсько-американських суперечностей, користуючись при цьому досить дивними методами. Перший раз Молотов використав односторонній довірочний дипломатичну ноту американського амбасадора в Москві, ген. Бедел Сміта, та зробив з неї аферу американського „апізества“, а другий раз „сам“ Сталін відповів на листа піддержуваного його президента ЗДА, Генрі Волеса, повторюючи большевицьке бажання переговорів. З американського боку справу вияснено в тому напрямку, що: 1. Дотеперішня практика виказує, що з большевиками взагалі не можна говорити та 2. Всі розмови можуть відбутися в рамках міжнародних організацій як ООН, яку большевики своїм поступуванням майже цілком спаралізували. Допускаючи причини наглого большевицького „миролюбства“ після того, як грубим насильством, терором і шантажем опановано половину Європи та унеможливившись політичну стабілізацію й господарську відбудову інших європейських країн, західні дипломати спостерігають добу в поведінці Сталіна та його наслідників його союзників Гітлера з останніх років перед війною. З кол головних советських сателітів тут виявлено, що головними причинами советського „миролюбства“ останніх днів є ще недостаточна советська підготовка до війни, в порівнянні з американською силою. За більш євизьким „миролюбством“ останніх днів криється головню політична рішучість Америки, розвиток американської мілітарної сили, що виявилось з ферги в останній пробі нової атомової зброї, американські воєнні бази в світі та можливість американської воєнної продукції з одного боку, а слабості советського зброєння, відпорність американського народу на підтримку роботу большевицької п'ятої колонії і т. п. з другого боку. Тому Сталін за прикладом Гітлера намагається тепер своїм „миролюбством“ послабити потуги своїх противників до війни і почати підбій світу тоді, як йому це буде вигідно.

БІЛЬШЕВИЦЬКА М'ЯСО-РУБКА В ЮГОСЛАВІ ПРОВОДУЄТЬСЯ.

Білгород, 19 травня. — Югославська преса вчора повідомила про розстріл 10 осіб, між ними деяких високих комуністичних урядовців, що їх засуджено на смерть під закидом зради комуністичної партії та „шпигунства“ в користь західних союзників.

В ГРЕЦІ ЗАРЕШТУВАЛИ ВЕВНИКІВ МІНІСТРА.

Атени, 19 травня. — Грецький міністер публічної безпеки вчора повідомив про арешт 8 осіб, підозрілих у виконанні злочинної змови грецького міністерства справедливості в дні 1-го травня. Один зі заарештованих признає до вини та виявив теж співучасті інших. Злочину скритовиства доконала комуністична партія.

ТРУДНОЩІ ІРЛЯНДІ ЩОДО УЧАСТІ В ПЛАНІ МАРШАЛА.

Дублін, Ірландія, 19 травня. — Ірландський міністер закордонних справ виявив сьогодні деякі труднощі, що їх зустрічає його країна в участі в американській Програмі Європейської Відбудови. Ірландія могла б використати тільки з американської позички, але її не могла б віддати, з огляду на брак доларової валюти та дуже малий експорт ірландських товарів.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ПРЕМІЄР ДІСТАВ КЛЮЧІ ФІЛАДЕЛФІ.

Рим, 19 травня. — Волтер Пеломбо, представник мейора міста Філадельфії, Бернарда Самуела, впривч вчора італійської преси, 50% німців заявили виразно, щоб західні союзники залишалися в Берліні як довго їм подобається. Тільки 15% заявили за пропозицію, щоб вони евакуували Берлін в липні.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 61-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. in March 30 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1133 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА.		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На шість місяців	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Америці Східній і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На шість місяців	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з понеділка (англійською мовою):		Monday's Issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На шість місяців	\$1.50	Six months	\$1.50

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення реклами не відповідає.

Address: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДРУГИЙ МЮНХЕН, ЧИ ЩО ІНШЕ?

Не зважаючи на складну і загрозливу ситуацію, яка склалася в Палестині й на міжнародному терені через повстання Держави Ізраїля, ще далі присвячується багато уваги, що саме спричинило останню спробу американського уряду наблизитися до Совєтів. Сталін, приймаючи угоду оферту Генрі Волеса, ще більше ускладнював справу і с побоювання, чи не с це проби повторити Ялту, чи дійти в угодовості до чогось такого, що нагадувало б Мюнхенський договір з 1938 року. Тому, що цілу справу з наближенням до Совєтів покрито великою тайною, не диво, що з цього приводу з'являються різні політичні комбінації, а навіть і побоювання нової совєтської територіальної агресії. Що все це не с без причини, признає хоч би по тім, що пише Рей Кромлі, вашингтонський кореспондент часопису "Ди Вол Стріт Джорнел" на тему "Лінії", якої Совєти не повинні переступити.

Американський амбасадор Сміт, пише Кромлі, мав дати в Москві совєтському уряду до розуміння, що Злучені Держави вже накреслили "Лінію", себто границю, якої Совєти не повинні би переступити, якщо не хочуть паразитити на війні з Америкою. Ця "Лінія" відноситься тільки до Європи, бо американські мілітарні та політичні стратеги дораджують тимчасово на неї звернути головну увагу. Вона тягнеться від Північного океану, здовж Норвегії, західної Німеччини, західної Австрії, Триєсту, Греції та Туреччини. Фінляндія, й Швеція вважаються вони за такі держави, які через своє положення не входять тут в рахунок. Всі держави на захід від цієї "Лінії" діставатимуть уже тепер де тільки економічну, але й мілітарну підтримку і будуть підготовлені на випадок війни відержувати якийсь час совєтські атаки, поки не надійде більша сила, себто американська. Однак назал у Вашингтоні с таке переконання, що Москва війни не хоче, бо знає, що її не може виграти. Тому вистачить сказати їй тверде слово, що буде війна, якщо тільки переступить "Лінію" і мир забезпечений. Тільки треба, щоб Росія точно знала, що саме означало б війну. Марксовський Кремль вірить, що гнилий капіталізм мусить сам себе задавити, так нема потреби ризикувати війною. Американські стратеги думають те саме і дораджують спинити його поширення та замкнути тис на тих землях, де він існує, а він сам себе знищить внутрішніми недомогань. До того за якийсь час закінчаться війни будуть такі сильні, що Росія ніяк не відважиться їх визивати, чи на них нападати.

Мп навели ці розумування, щоб заїлюструвати, які думки кружляють довкола справи ліквідації напруження, яке заїснувало між Злученими Державами і Совєтським Союзом. Ці та їм подібні міркування не с без певних основ. Вашингтон так чи так дає загальне, яке йому заняті остаточне становище зглядом Москви і це с причиною щораз нових чуток про нові спроби замирення з Совєтами через поділ сфер, чи через встановлення "Лінії", про яку тут говориться. Та нерішучість дуже турбує світ, а в першу чергу цю Європу, яка ще не впала жертвою московської агресії.

Праця для старших — суспільна проблема

Допущення нової імміграції і заїскальщини в Америку стає притокою до заїстанови, що робити зі старшими особами, яким уже важко знайти працю, відповідну їх фахові, чи їхнім фізичним силам. Та це питання не є відокремлене, бо воно злучене з таким самим питанням відносно старших американців. Різниця хіба в тому, що старші американці позайомлені з відносинами, а свіжі іммігранти не знають тих відносин, а часто ще й мови. В практиці як одних, так і других, зараховується до групи старших людей, яких тут називають неродо приймають до праці.

Давніше питання праці для старших майже не існувало в Америці. Серед безупинної метушні і щоденних турбот робітничого населення викидало в середньому віці, а багатша класа була забезпечена на старість придбанням за молодих років маєтком. Щойно з розвитком медичної науки продовжено пересічний вік людини, а з цим приїшло питання, що зробити із старшими людьми, коли для них нема праці. На ділі праця є. Це тільки підприємець шукає за молодим робітником, думаючи, що він дасться краще використати при роботі.

Тепер візьмим під увагу такі обчислення:

В 1910 р. менше ніж одна п'ята частина населення Злучених Держав була в віці 45 літ, або й більше. Тоді пересічна людина мала вигляди, що доживе до 65 року життя. Сьогодні вік людини вже збільшився до той міри, що в році 1960 одна третина людей буде мати 45 літ життя. Сьогоднішній чоловік має надію дожити до 70 років. Як бачимо, число старших людей буде зростати з року на рік при теперішнім поступі медицини, а з цим і буде зростати журба, як забезпечити їм працю. Цим турбується теж і уряд, тому раз-у-раз з'являються догадки, щоб кожній людині забезпечити на старість пенсію, а хто й вже має, щоб її підвищити. Однак тут нас цікавить не те, а шукаючи праці для старших віком людей.

Є окремі товариства для опіки над старшими людьми і вони теж передумують над способами, як зробити старших людей хосенними для громадянства. Інтересне, що такою проблемою заїтересувалися найбільше жиди. При Федерації Жидівських Чоловіколюбних Товариств покликано до життя Службу Праці, яка має за завдання підшукати роботу для старших людей. Крім того ця Служба зай-

мається освідощенням громадянства з проблемою старечого віку. Отже Служба відомляє, що понад сподіванням, воляючим є відзив суспільності на заїлики, щоб давати працю старшим людям. Численні підприємці відзивалися на прохання, щоб зголосилися до організації, чи вони можуть дати працю для старших віком людей. Служба Праці послугувалася при заїзвах заїликом: "Досвід, лояльність і зручність приходять з віком". Знаючи, провідники такого руху не клали натиску на милосердя, а на користь з робітників у старшому віці.

Переведені спроби виказали, що старші робітники є більше постійні, на них господар може зідатися з довірою, вони виконують свої обов'язки совісно і хоч не такі скорі у виконанні роботи, то своєю пильністю досягають навіть більшій результат, ніж досягають молоді робітники серед поспіху. Бюро Робітничої Статистики у Вашингтоні виказує, що серед старших робітників є менше випадків при праці і є менше пропущених днів.

Очевидно, що важливу роль грає тут теж серйозність, з якою старші робітники ставляться до свого зайняття. Тим вони впливають морально на молодих робітників, які шукають безупинно чогось нового і тим починаються до частіх заколотів у підприємствах.

Над цю справу можна б розписуватися дуже довго, бо вона вже просліджена знавцями, однак нам іде про практичний вислід таких міркувань. З хвилиною, коли на підставі нового імміграційного закону почнуть приїждати в більший кількості старші українські іммігранти, українська спільнота в Америці повинна би ними зайнятися так само, як теж і своїми тутешніми старшими людьми, яких уже не бракує по всіх громадах. Теж і довго живучі в Америці старші люди, свідомі того, що їм прийдеться на старість шукати іншої праці ніж та, яку вони робили за молодих літ. Чи вже те одно не повинно спонукати їх до заїстанови, чи не вдалось би злучити свою долю з долею нових іммігрантів?

Рахунок такий: Нові іммігранти приїждять в Америку разом із дорослими дітьми, які з природи речі мають стати підпорою своїх батьків, не підготованих до змінених відносин в Америці. Старші люди з теперішньої української громади можуть планувати якісь легкі підприємства, при яких вони самі могли б знайти працю і

примістити свіжо прибуваючих старших іммігрантів разом з їхніми дітьми. Таким робом можна б створити нову спільноту, яка дала б підставу до громадського українського життя нового типу.

У минулому ми згадували кілька наворотами про можливість створення кооперативів при допомозі малих грошових уділів. Тутешні старші громадяни мають з правилами заощаджений грош, який можуть вкласти в нове підприємство і при ньому працювати відповідно до своїх сил. Нові іммігранти, разом з дітьми, могли б на початок стати до праці без грошових вкладів, а пізніше могли б бути допущені до уділів нарівні з старшими американськими громадянами. Деякі громадяни могли б заложити уділи за нових іммігран-

тів і зробити їх вже в початках рівновартними спільниками і робітниками. Це була б злужка підприємливості з любовіколюбством і це мусіло б оплатитися як морально, так і матеріально.

Вже недалека майбутність покаже, як почнуться укладати відносини між старою українською громадою й новою. Дальша безпильність, яка панує тепер, стане дошкульною неодолюю громадянинові. Сама конечність вкаже, що треба буде приступити до якогось діяння для облегчення спільного тягару. Коли приїде більше число іммігрантів зі скитальщини, не можна буде відпекатися від відповідальності навіть таким, які тримаються заїсади, моя хата з краю, я нікого не знаю".

ромилися свого рабства, а ще були горді тим, що, мовляв, їхній цар такий могочий, що може кожного підданого свого кожної хвилини знищити. Тому то писав один учений англієць в 16 віці про Московщину: "Moscovia tyrannide gaudet" (Московщина тішиться тиранією).

В Західній Європі на охорону гідності людини виступало право. І абсолютні монархи (наприклад, у Франції) мусили шанувати право і суд. На Московщині права по суті не було, панувала самаволя царської бюрократії. В Англії вже в 1679 року вийшов закон на охорону людської особи перед самаволею адміністрації ("Ga-beas corpus"). В царській Росії незалежні суди введено тільки в 1864 року, але пізніше їх права обмежено і адміністративні кари без суду падали на голови царських підданих як і перед тим.

Большевиизм своєю азійсько-татарською практикою повернувся до традиції царської Московщини. До цього азійського режиму він силою намерив У країну та інші нації Сходу Європи. Тепер деспотична Москва заїзла вже в серце Європи. Лишилися тільки Західно-європейські держави, де зберігся демократичний лад. Своему деспотичному режимові Москва хоче покортити також інші народи Європи.

Цю небезпеку глибоко відчували вільні нації. Вони мобілізували свої матеріальні й духові сили на оборону. Через різницю мов зрозуміли свою психологічну єдність. Ця єдність відділяє їх від азійського деспотизму. Вони бачать, що Європа починається там, де приує право, закон і свобода.

Європейська культура зникає там, де панує рабство, самаволя, де потопчують гідність людини і громадянина.

O. T.

Uncle Sam Says

Does a \$1,000 in savings seem as elusive as the rainbow's pot of gold to you? Then, think about these facts: By joining the Payroll Savings Plan where you work and allotting just \$2.50 a week for United States Savings Bonds, you will accumulate \$1,440.34 in 10 years. Millions of my nieces and nephews are learning from experience that they can own an even greater amount of Savings Bonds through this partial payment plan. In the event you are self-employed, automatic bond buying is available to you through the Bond-A-Month Plan at your bank.

КОЛИ ГОРЯТЬ ЛІСИ

Оповідання з недавнього минулого.

3)

Він погодив з господаріною справу кімнати для нічлігу і відповів Любці туди, повернувшись до себе.

Пора була вже пізня. Дмитро був стомлений цілоденною працею, через те заснув швидко і спав всю ніч мов забитий.

Наступного ранку в двері вивав його вранці з обіймів розаїсного сну, як у вечорі попереднього дня з обіймів споминів. Дмитро прокинувся від його розкриття недоволено очі. Йому хотілося ще поспати. А тим часом треба було збиратися до праці. Крізь вікно падав слабенький проблиск ранку.

— Чи то вже шоста? — почув він. Глянув на годинник

і ствердив зі задоволенням, що було тільки пів до шостої. Чого ж тоді господаріна будить його швидше, як звичайно? — зливувався він.

Відповідь прийшла швидко. Двері відчинилися з розмахом і в кімнату увійшов його товариш Тарас. Дмитро зів'язався з ліжка і, попросивши Тараса сісти, став збиратися. Тарас був звязковим організатором, чеперез те Дмитрові було ясним, що тут іде про якусь пильну справу. На запит, що нового, Тарас замість відповіді подав йому коротеньку зашифровану по кодом" записку. Дмитро прочитав її уважно і відчув,

що йому якось прикро стало від свідомості того, що ця записка означає. В перекладі на зрозумілу мову там стояло:

„Ви обов'язані сечас переїхати до краю. На вас ждуть. Вам призначено важне завдання в УПА. Вказівки про час і спосіб переходу подасть вам звязковий“.

— Тобі відомий зміст записки? — спитав Дмитро Тараса.

— Так, відомий.

— Ти повинен мати деякі вказівки.

— Так — підтвердив Тарас.

— Я обов'язаний доставити тебе до словацького кордону. Там ждатиме тебе другий звязковий.

— Коли ми повинні виїхати звідси?

— За годину відїжджає поїзд. Ось тут усі потрібні папери. Мусимо спійшнитися, бо папери викрадені німецькою старшиною і заки він всім повідомити про те, ми мусимо бути вже на чеському кордоні.

— Так значить, я повинен

зараз же йти з тобою?

— А вжеж — відказав Тарас. — Саме для цього так рано я приїшов, щоб заїстати тебе ще в дїжку.

Дмитро не відказав нічого. В його душі та в умі заїпніло від різних думок і почувань. Це справді ніби глум дої. Якраз сьогодні, коли він повинен залишитися при Любці, приходить для нього наказ зараз же йхати. Хіба забути її і говорити їй про все? Чи ж повірить вона йому?

Це ж виглядає все, наче б він умисне тікав від неї зараз же, як тільки вона з'явилася у його. Так довго не бачилися вони, так довго ні одного слова не написав він до неї, виправдуючись вчора, що не знав її адреси, а сьогодні після короткої розмови у вечорі знову відїждить кудись у невідоме без ближнього окреслення, для чого і де саме. І знову залишити її, тим разом добровільно і зовсім свідомо, самію на чужині без помічі без сподіваного тепла друж-

би? Чи може збунтуватися і не виконати наказу, заявляючи, що він прийшов не вчас і що його справи стоять так, що виконати наказу він не може? Аджеж він теж має право жити хоч трохи, як всі, мати щось для себе самого від життя. Він жеж багато жертв дав уже досі і не тікає й тепер від дальшої праці, як чернець на самоту, а тільки хоче не руйнувати ради виконання наказу свого особистого щастя, що тут ось саме усміхається до його.

Ці важкі думи і сумніви і бунт прокотилися, як літня буря по душі. Сильні своєю натугою, але короткі тривалістю. Він переміг їх. Мовчки потер рукою чоло і, закусивши уста, кинув Тарасові коротку заїмку:

— Зажди кілька хвилин. Я мушу написати коротенького листа. До поїзду встигну.

Не ждучи відповіді він вивав з записника картку і став писати до Любці листа. Слова лили від серця, ширі і одвер-

ті. Він писав їй правду: Дістав наказ виїхати до Краю і мусить його виконати. Про подорож, очевидно, писати не може. Не знає, чи вона повірить йому, та він присягався їй своєю честю, що він залишився і заїдешеться вірним їй у своїх почуваннях. Оддав би все, щоб бути біля неї. Та нас такий, що надто дорожити собою не можна; є справи важніші, бо „коли горять ліси, не час жаліти рож“. Він вірить, що вони побачаться ще, та всеж він залишає її цілком свободну руку, хай вона зовсім не в'яжеться тим і поступає так, як буде найкраще для неї.

Поклавши записку в конверт, заадресував її і, поклавши на своє бюро, зібрався до відходу. Так хотілося йому ще заїти до кімнати, де спала Любця і попроситися приїхати з нею. Так довго ж не бачилися вони і хто знає, коли побачаться вдруге, та й чи взагалі побачаться? Але здержав себе. Часу мало, а всту-

пивши, треба буде задержатися, щоб вяснити все, а цього робити йому не вільно. На кордоні жде її, нього звязковий і він не може наражувати звязкового на небезпеку, неприбуваючи в час. Мусить їти не попросившись.

Проходячи попри її двері, так задержався. Прислухався. Чув, що Любця спить. Заглянув крізь дірку від ключа і побачив її усміхнене, сонне обличчя. Усім своїм еством вдихався він у його. Та зараз же, опановуючи себе, відірвався і тихим кроком, щоб не збудити її, поспішав за Тарасом.

(Дальше буде).

ЧИ ВИ ВЖЕ ВПИСАЛИ СВОІХ ДІТЕЙ ДО У. Н. СОЮЗУ? КОЛИ НІ, ВПИШІТЕ СЕЧАС!

BUY YOUR *****
* EXTRA SAVINGS *
* BONDS NOW *

РЕВІЯ ТАЛАНТІВ

Велика Шевченківська імпреза української молоді митрополітальної округи Нью-Йорку і Нью-Джерсі, що має відбутися вже в неділю, 6-го червня, у великій залі Скул оф Фешн Дізаїн при 24-й вулиці в Нью-Йорку, буде рівночасно справжньою ревією артистичних талантів нашої молоді. Теж під цим оглядом імпреза заслуговує на окрему увагу.

Сама програма цієї знаменної Шевченківської імпрези дає великі можливості власне до ревії талантів, як брати до уваги, що в поодиноких точках заступлені всі можливі роди сценічного мистецтва: хорові і сольові співу, гра на скрипці і фортепіані, танці, деклямації та сама сценічна драматична гра, все це зібране в чотирьох головних точках програми. Для виконання цієї оригінальної програми треба було заангажувати біля 70 осіб, що на наші сили є вже неабияким досягненням. Між ними є справді найкращі мистецькі сили, якими розпоряджає наша молоді митрополітальної округи і не одна назва виконавця Шевченківської програми відома вже з успішних виступів теж і на світових сценах. Інші — можуть ще бути відомі на них завтра.

Співочо-концертна партія в імпрезі буде репрезентована одним з найкращих українських хорів в Америці, т.зв. Українським Молодечим Хором, відомим загально під назвою „Хору Марусевича“, від назви його молодого діригента. Про самого діригента, Степана Марусевича, не потрібно вже писати; його ім'я, як діригента хору, згадується вже від багатьох років постійно.

на сторінках нашої американської преси при всяких українських імпрезах в Нью-Йорку та дооколичних місцевостях. С. Марусевич належить вже до народжених в Америці українського „другого покоління“, має закінчені високі музичні студії і у веденні українського хору є учнем композитора Михайла Гайворонського. Більшої рекомендації йому навряд чи потрібно, якщо така взагалі була в наших обставинах можлива.

Марія Полянська-Лисогір, відома наша молода оперова співачка та артистка на американських сценах, співатиме партію „Катерини“ в опері. Високу оцінку голосових можливостей і артистичних способностей п-ні Полянська-Лисогір видали вже найкращі критики-спеціалісти і ми справді маємо всі причини пишатися цим небуденним таланом з-поміж нашої молоді.

Партнером співачки в „Катерині“ виступить в ролі Ан-

СТЕПАН МАРУСЕВИЧ.
Музичний керівник і діригент хору Шевченківської імпрези української молоді. Йому пропонували грати ролі шостирічного Шевченка і він погоджувався, але зі застереженням, що аусь такі не побіре.

дрія Євген Крук. Це один з „нових“, що від самого початку опинився серед місцевої української молоді і цілком „плонер“ в її роботі. Своім тенором він на одному ви-

ОЛЬГА ДМИТРИЙ

„Головнокомандуючий“ цілої імпрези. В такому одягу виступає тільки на сцені і „до фотографії“. В „дійсному“ носить „Нью Лук“.

ступи в Нью-Йорку був здобув собі оцінку „українського Сінатри“ і матиме тепер можливість цю оцінку за собою закріпити, якщо вирізаним не дав „танселс“ йому в цьому не „перебаранчат“.

Сольові виступи в „Катерині“ доповнюватимуть сестри Марія і Стефанія Боднар, без яких досі не обійшлася майже жодна з більших українських імпрез в Нью-Йорку. Їхня праця та участь в імпрезах, як і їхні високі співочі таланти здобули їм вже великий розголос і таке ж признание серед українського громадянства.

Вичислені за порядком англійського алфавіту імена хористів матимуть своє значення для кожного, що будького з них знає. Ось вони, хористи: Оксана Авраменко, Лілі Баран, Марія Бодрук, Марія Боднар, Гелен Сенько, Софія Демидчук, Анна Дудяк, Елейн Фігурська, Долорес Фігурська, Марія Фліс, Гелен Гамкало, Анна Калеска, Стефанія Кобилук, Марія Колодій, Іванна Козік, Марія Лисогір, Ольга Масаковська, Стефанія Нога, Дороти Перрі, Ева Романчук, Стефанія Ригель, Анна Шумейко, Гелен Слободян, Ярослава Сурмач і Стефанія Заборовська. Цим хористкам „басувати“ і „тенорувати“ хористи: Володимир Бакад, Василь Цюпа, Василь Драган, Михайло Дикий, Юрій Дранс, Іван Фліс, Микола Гормелюк, Еміль Гузар, Іван Клапко, Юрій Кобилук, Юрій Коваль, Євген Крук, Осип Ласьків, Михайло Лисківський, Петро Микитин, Василь Могилка, Микола Почина, Віктор Роговський, Василь Рибак, Андрій Шигол, Теодор Шумейко, Данило Слободян, Павло Слободян, Михайло Тизьо і Юрій Васильців. І знову: багато з цих імен можна вже було не раз вичитати з повідомлень про наше громадське життя та про їх о-

собисті і громадські успіхи.

Інструментально-концертну частину програми репрезентуватимуть дві наші „анг лейдіс“ з „другого „чантеру“ канадських українців, іменно: славна наша скрипачка Донна Гресько та піаністка Корнелія Гайовська. Вже про цих двох артисток можна написати окремих „чантер“, але це залишимо на пізніше. А Донна Гресько ще крім гри на фортепіані деклямуватиме уривок Шевченкового вірша „Село, і серце одпочине“.

Одною з найбільших артистичних атракцій буде без сумніву черговий виступ танцювальної групи Івана Фліса. На минулорічному Фестивалі української молоді публіка їх найдовше „не пускала“ зі сцени, а руки пухли від оплесків.

Широке поле до декляматорського попису матиме Олександр Бісик, теж один з „нових“, що гратиме роллю Шевченка в інсценізації „Шевченка у Репнініх“ та „Пророк України“. В першій частині він деклямує вірш „Іван Підкова“ та деякі уривки, а в другій частині Шевченко-

ІВАН ФЛІС.
Керівник танцювальної групи. Дехто пропонував, щоб на фотографії помістили тільки його ноги, але краще зачемо під голову.

ве „Послання“. Осип Труш, що грає роллю Куліша в третій частині і Трифона в другій, деклямуватиме на закінчення „Шевченка у Репнініх“ поезію „Мені однаково“.

Цей короткої „ревії талантів“ не можна б закінчити, не згадавши про її наймолодшого представника вже чи не з четвертого „чантеру“ американських українців, восьмичорічного Іваса Гутера, сина Анни і Семена Гутер з Джерсі Сіті і внука покійного о. Бабяка. Малий Джані гратиме

З НАГОДИ КОНЦЕРТУ В НЬЮ ЙОРКУ
В ТАВН ГОЛ, в СУБОТУ, 22-го ТРАВНЯ 1948 р., в годині 8:30 ввечір, Українського Національного Хору міста Нью-Йорку, під проводом проф. Юрія Кириченка, від широго серця бажаю йому великого успіху. Успіх Ваш і Вашого хору — це успіх цілого українського народу. Запрошую всіх моїх приятелів і знайомих і все українське громадянство — ЩОБ САМО ВИПОВНИЛИ ПО БЕРЕГІ. Цей концерт буде на честь і славу Америки і України.
З правдивою повагою остаю
В. АВРАМЕНКО.

ролю Шевченка в інсценізації „Мандрівка до Сонця“, і хоч як важко йому зразу прихотилося давати собі раду з „книжковими“ українськими словами, то сьогодні він їх вже виголошує, як би й сам не в Джерсі Сіті, але в самій Кирилівці народився. Інше діло, що цю роллю вже знає напам'ять „ціла хата“.

Це тільки „з грубша“ і дещо про цю справжню ревію талантів, що нею буде без сумніву оригінальна Шевченківська імпреза нашої молоді. Багато труду, часу і гроша вложено в підготовку цієї імпрези, дохід з якої призначений на допоміжні цілі ЗУАДКомітету. А розголошуючи широко це шляхетне, творче зусилля нашої молоді, робимо це справді з радістю та вдовіллям, що наша віра в цю українську молоді та покладає на неї надії не заводять, що українська культура, українські звичаї та українські ідеї, так геніяльно висловлені Шевченком, здобувають собі серед цієї молоді своїх одушевляючих визначців, репрезентативів і амбасадорів. Бо справді є всі причини радіти, спостерігаючи, що серед нашої молоді є багато талантів і багато свідомих одиниць, які в слушний час зможуть „лейк овер“ та розгортати і збагачувати цю українську спадщину, яку до цієї благоденственої країни принесли своїми твердими руками гнані лихою долею та згорблені від важкої праці їхні українські батьки-робітники. Треба тільки висловити надію, що між українцями митрополітальної округи Нью-Йорку і Нью-Джерсі, а то й з дальших околиць не буде таких, хто без важливої причини пропустив би цю „ревію талантів“ тих, що продовжуватимуть репрезентацію українського імені на американській землі.

пб.

УВАГА! Земляни повіту БІРКА та всі Українці в Нью-Йорку і околицях! УВАГА!

УКРАЇНСЬКИЙ ДОПОМОГОВИЙ КОМІТЕТ
ПОВ. БІРКА в НЬЮ ЙОРКУ,
бажаючи допомогти своїм землякам, як також укр. на-
уковцям на скитальщині, щиро запрошує усіх Вас на

ВЕЛИЧАВИЙ ВЕСНЯНИЙ БАЛЬ

що відбудеться в тій щли

В НЕДІЛЮ, 23. ТРАВНЯ (МАЙ 23, 1948)

В ШКІЛЬНИЙ АВДИТОРІ ГВ. ЮРІЯ,
при 217-219 1st 6-та вулиця в Нью-Йорку.
До танців приграватиме першорядна оркестра Н. АНТОШКІВ.
Будуть смачні домашні перекуски і здорові напінки.
Початок забави від год. 6:30 ввечір до пізньої ночі.
Вступ вже з податком 65 центів.

Просимо всіх доброї волі українців на цей Баль,
де не тільки що гарно і весело забавитесь, але також
поможете благородному ділу.
За повне задоволення ручить Бальовий Комітет.

УВАГА! КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ., і ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
ТОВ. ЗАПОРОЗЬКА СІЧ, ВІД. 342 У. Н. СОЮЗУ

ВЕСНЯНИЙ БАЛЬ

В НЕДІЛЮ, 23. ТРАВНЯ (МАЙ 23, 1948)

В УКРАЇНСЬКИМ ПАВІЛЬОНІ, 691 ROOSEVELT AVE., CARTERET.
Музика Братів Олішків.
Початок 7. година ввечір. Вступ з податком 65 цент.

Просимо місцеве громадянство, членів і членів українських
братніх організацій, зокрема членство відділу У. Н. Союзу з до-
околичних місцевостей, до ласкавої участі.
Місцеві громадяни отримають тикети вступу поштою і паде-
житість за них зложать при вступі.

УВАГА! БАЙОН, Н. ДЖ., і ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ТОВАРИСТВО ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА,
відділ 281 Українського Народного Союзу

— влаштує —

РІЧНИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 22 ТРАВНЯ (МАЙ 22, 1948)

В ГАЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
33-35 WEST 19th STREET, BAYONNE, N. J.

Початок у годині 8. ввечір. — Вступ 75 центів.

Бальовий Комітет запрошує всіх членів, місцевих
і позамісцевих, старших і молодих та скитальців,
прийти разом на цей Баль. Першої класи оркестра
буде пригравати до танців.
За добру забаву ручить — Комітет.

УВАГА! НЬЮ ЙОРК, Н. Я. УВАГА!
КОНЦЕРТ
УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИЧНОЇ ШКОЛИ СВ. ЮРІЯ В НЬЮ ЙОРКУ
відбудеться
В НЕДІЛЮ, 23. ТРАВНЯ (МАЙ 23, 1948)
в годині 5-тій ввечір
В САЛІ СВ. ЮРІЯ, 217 1ST 6-та ВУЛИЦЯ.
Концерт влаштуємо для того, щоб запізнати Вас, Шановні
Громадяни, з працею та успіхами нашої молоді. Приходьте усі, та
приводіть свою молоді, а тим самим допоможете нам матеріально
та заохотите нас до дальшої праці.

УВАГА! РАЧЕСТЕР, Н. Я. УВАГА!
ПАРОХІЯ СВ. ІОСАФАТА В РАЧЕСТЕР
— влаштує —
БАЛЬ
В НЕДІЛЮ, 23. ТРАВНЯ (МАЙ 23, 1948)
В ГАЛІ НА WILSON ST.
Початок у годині 5. пополудні. — Вступ 25¢
Музика Василя Поповича.
Просимо всі Братства, Сестрицтва і Товариства
та всіх-укр. громадян прийти на цей Баль, де всі бу-
дуть задоволені. За добру забаву ручить — Комітет.

УВАГА! РАЧЕСТЕР, Н. Я. УВАГА!
ПАРОХІЯ СВ. ІОСАФАТА В РАЧЕСТЕР
— влаштує —
БАЛЬ
В НЕДІЛЮ, 23. ТРАВНЯ (МАЙ 23, 1948)
В ГАЛІ НА WILSON ST.
Початок у годині 5. пополудні. — Вступ 25¢
Музика Василя Поповича.
Просимо всі Братства, Сестрицтва і Товариства
та всіх-укр. громадян прийти на цей Баль, де всі бу-
дуть задоволені. За добру забаву ручить — Комітет.

УВАГА! ШКАГО і ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
АКАДЕМІЯ
В ПАМ'ЯТЬ
ПОК. КОНОВАЛЬЦЯ
— відбудеться —
СТАРАННЯМ ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ
ПРИ СПІВУЧАСТІ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОН. ТОВАРИСТВ І ЦЕРКОВНИХ ГРОМАД
в неділю, 23. травня 1948, в 2-гій пополудні
В СОЮЗОВІМ ДОМІ, 843 N. WESTERN AVE.
ГРОМАДЯНИ! В день 23. травня минає 10 літ від трагічної смерті сл. п.
полк. Євгена Коновальця, 6. команданта Корпусу Січових Стрілців і провідника
О.У.Н. Прийдіть споминути його незлим тихим словом!
Управа 2-го відділу О.Д.В.У.

Український Національний Хор

Професор ЮРІЙ КИРИЧЕНКО, діригент

— влаштує —

КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ПІСНІ В TOWN HALL

ПОЧАТОК ТОЧНО В ГОД. 8:30 ВВЕЧОРИ

В СУБОТУ, дня 22-го ТРАВНЯ (МАЙ) 1948 Р.

Солісти: МАРТА КИРИЧЕНКО і МИРОН САНДС

Бідети: \$2.40, \$1.80, \$1.20

TOWN HALL Office Box, 113 West 43rd St., New York City.
KIRICHENKO MUSIC STUDIO, 80 St. Mark's Pl. New York City.

NASH BAZAAR, 151 Avenue A., New York City.
P. STASIUK, 124 — 1st Ave., New York City.

THE UKRAINIAN COOPERATIVE, 76 East 7th St., NYC.
ART MODE, 181 Second Avenue, New York 3, N. Y.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЧИ БУДЕ ВІДПОВІДЬ ВІД ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ І БІЗНЕСМЕНІВ?

Український Конгресовий Комітет звернувся окремою відозвою до українських професіоналістів та бізнесменів в Америці, щоби допомогли своїми жертвами продовжувати акцію політичної оборони України. Думаю, що У. К. Комітет зробив це мабуть тому, бо надіється, що професіоналісти та бізнесмени краще інших зрозуміють конче потребу того роду акції, якої завданням ширити серед американців правду про український визвольний рух, про бажання українського народу скинути большевицьке ярмо та стати вільним і самостійним.

Не знаю, яка буде відповідь українських професіоналістів і бізнесменів на цей заклик. Але (давайте мені за ту думку!) сумніваюся, чи знайдеться багато таких професіоналістів чи бізнесменів, що поспішають б з відповіддю на цей заклик зі столярними жертвами. Не знаю, чи багато з них дасть навіть по долару! Зате маю досвід заповісти, хто не дасть.

Отже не дасть в першу чергу цей, що завжди все критикує, що завжди добає в роботу другого якесь недомагання, а сам нічого не робить. Такий бізнесмен чи професіоналіст бачить тільки свою політику і це для нього є вже причиною, щоби не попірати політику інших. Це часто й причина, щоби не жертвувати. Пригляньтесь добре в громаді, хто веде народну роботу, хто організує, хто збирає жертви, хто жертвує, хто карний та їде за тим, до чого визнають нас наші центральні установи, наші центральні установи і провідні люди, а переконайтесь, що за малими винятками тими людьми є наші звичайні робітники.

Тим не хочу нікому кривди робити, бо є свідомі й активні професіоналісти і бізнесмени, але вони — винятки. Чи так добре, чи так далі повинно бути? Думаю, що професіоналісти та бізнесмени повинні бути в нас такими активними і жертвувати, якими є професіоналісти жидівські, польські й т. д. Теж і в нас треба більшої громадської дисципліни і більшого почуття жертвувати не на те, щоб збутись, але на те, щоби помогти великій і добрій справі. Чи професіоналісти і бізнесмени не повинні це розуміти краще інших?

Наведу приклад з моєї місцевості, як то збирають жиди на свій національний податок, який виносить на цей рік 250 мільйонів доларів. Однак тим не хочу сказати, що й в нас можливі такі речі. Нас тут тільки мала горстка і ми не багаті. Хочу тільки вказати на спосіб, у який жиди збирають жертви, як і на те, як вони відчували, що треба дати це, чого від них вимагається. Отже до місцевого жидівського комітету приніс власник готелю \$10,000, а другий, що має скел з одією \$5,000 на проголошену жидами збірку, а третій, можливо бідніший, приніс \$100. Цей останній жертви в комітеті не прийняли і заявили йому, що на нього наложено таку то суму і він повинен її аложити, а як ні, хай не дає і тих \$100. Цей бізнесмен подумав і дав те, що на нього наложено.

У нас про таке неможливо навіть думати. Такої громадської та ідейної дисципліни в нас нема і ледачі, чи коли буде. Я тільки згадую за те, щоб і кожний з нас застановився де-що глибше над справою допомоги українській справі, а особливо над допомогою політичній акції, бо на неї ми не звикли жертвувати. Професіо-

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЬО ЙОРК, Н. Й.

Виклад: Українська культура під окупацією.

Черговий виклад влаштований Американським Відділом Наукового Товариства ім. Шевченка в Нью Йорку, відбувся в суботу 8. травня ц. р. в Шкільній Аудиторії при 6-тій вулиці. Говорив голова Американського Відділу НТШ в Нью Йорку, проф. Микола Чубатий на тему: „Українська культура під окупацією“.

В живому й насиченому викладі з життя, що підтримувало сталий зв'язок з аудиторією, виклад, прелегент з'ясував перш за все ті цілі, до яких прямує кожен окупант, щоб закріпити за собою стає панування над підбитим народом. Побіч експлуатації природних багатств, робучої сили, найважливішим завданням його було й є: спинити культурний поступ даного народу, щоб не допустити до кристалізації того народу в націю в політичному розумінні.

Проаналізувавши всі ступні розвитку нації з етнічної маси (почуття національної відрубності, свідомість національної єдності, свідомість національної вартості до ролі господаря землі, подав далі все те, що складається на зміст національної культури (мова, література, релігія, історичне минуле, звичай і культура щоденного життя, духовність). На прикладах виказав, що найважливішим елементом являється все такі історичне минуле. Мова й релігія бувають часом власністю й інших народів. В дальшому викладі прелегент накреслив ролі національної культури, яка втворює національну індивідуальність, що в свою чергу — як останній сту-

пень до національної волі — діє ще сильніше, ніж політична самостійність.

Перейшовши до пояснення боротьби проти української національної культури обох Росій, білої і червоної, що перша з них заперечувала національну індивідуальність українців, а друга зменшує її, представив їхні намагання знищити українську індивідуальність засобами, як: теорія про старшого брата, однієї історії, однієї віри, наближення мови, однієї щоденної культури (адін катюлок), однієї колхозного ладу, однієї соціалістичної (на ділі московської) культури й насвітлив стосовану в їхніх плануваннях напругу „хто подається — живе, хто апертій, — гине!“

Виміщення усього в „советському народі“ має по їхніх розрахунках привести до створення одного, великого „руського“ народу. Підсумовуючи результати цієї боротьби, прелегент ствердив, що вони не задовільняють окупанта.

В дальшій частині говорив про методи, якими поляки старалися знищити українську культуру. Фальшування історії в основному, а далі перетягання на латинство, творення греко-католицьких і православічних полів, загравання на шляху до української шляхти, врешті регіональна політика, що визнавала русинів, лемків, бойків, гуцулів та тенденція довести українців до матеріального збідніння, разом з намаганням зашпелити почуття меншвартості, мало їм помогти зменшити чисельно українців і знищити нашу динаміку. В результаті уся та втрата велика енергія і коштів поляків не виправдали себе.

Закінчуючи оглядом стану боротьби проти української культури під румунами, чехами й мадярами, прелегент о-

смагнув повністю мету, яку поставив собі у викладі: звернути увагу громадянства на найважливішу зброю, якою послуговується ворог проти поневоленого народу, щоб знищити його національну культуру, знищити національну індивідуальність, щоб звести його до ролі етнічної маси без політичних аспірацій.

На поставлені запити давав прелегент річеві відповіді.

На жаль тільки 30 слухачів скористали з так важкого й інтересного викладу.

(в. к.)

ПОВІДОМЛЕННЯ

Подається до відома всім відділам У. Н. Союзу міста Філадельфії й околиць, що входять в округу Філадельфії, що організатор У. Н. Союзу, п. А. Маланчук, почав свою працю в Філадельфійській організації, щоб порозумілися з організатором та повели працю в користь нашої організації У. Н. Союзу. Адреса організатора така:

Mr. A. MALANCHUK,
c/o Reid Hotel, Room 207,
Broad-Girard, Philadelphia, Pa.
Tel. Stevenson 9800.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

БРОНКС, Н. Й. — 3 припини, що в суботу, 22. травня, гала є зайнята, збори Тов. Любова, від 298, відбулись в неділю, 23. травня, в год. 11:45, по Ст. Бейк, перед полуднем, в церковній галі, 1745 Вашингтон Еас. — В. Морозович, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Юрія, від 239, відбулись в суботу, 22. травня, в год. 8. вечір. Більшість справи буде поладжувати секретар вже від год. 6:30 попл. Зогляду на вагу дуже важливих справ приваєність усіх членів конечна. — Урад.

ПАСАРИК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від 42, повідомляє своїх членів і членів, що місячні збори відбулись в суботу, 22. травня, в локалі У. Н. Союзу, 237 Голд Еас, в год. 7. вечір точно. Просимо членів і членів прийти на означену годину, бо є важкі справи до вирішення. — За уряд: М. Припхан, рек. писар.

ПОШИРЯЙТЕ „СВОБОДУ“

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 8. травня 1948 р. помер у 66. році життя
ГРИГОРІЙ БАСАРАБ,
член від 54 У. Н. Союзу в Вальфорт, Конн.

Покійний приступив до Союзу у 1937 році. Походив з села Ліско, пов. Каміньська Струмилівка, Галичина. — В. Р. П.]

А. Маланчук, секр.

Дня 17-го травня 1948 року помер у 81. році життя

ТЕОДОР ДУБАС

довголітній член Бр. св. Андрея Первозванного, відділ 66. У. Н. Союзу в Нью Йорку, Н. Й.

Покійний походив зі села Новосілки, пов. Золочів, Західна-Україна. Поширив у смутку дітей Андрія, Івана, Анну й Йосифину, внуків і правнуків.

Тлінні останки спочивають в погребові заведенні П. Яреми, 129 EAST 7th STREET, NEW YORK. Похорон відбудеться в суботу, 22. травня, в год. 9:30 рано, з погребового заведення П. Яреми до укр. гр.-катол. церкви св. Юрія на 7-й вул., від так на цвинтар.

Вічна йому Память!

Вони Вас забавлять, розвеселять і пригладять, давши веселі часи в старім краю. — Рекорди Гуменика повинні бути в кожній українській хаті. Самі їх слухайте і хай Ваші діти привинять до української пісні. — Діти, купуйте рідним понижчі рекорди, мама, або тато будуть веселі. — Замаляйте їх за числами:

- 27401 Стрийська Коломийка. — Гуменика.
- 27400 Укр. Ляв Кроки. Ой, піду я шіхер віхер.
- 27399 Коломийка Повітова, (про всі повіті).
- 27397 Кавалер під вуєм. Вдовин Син.
- 27396 Весільний барвінок. Чорнобривка.
- 27384 Козак за Дунаєм. Роза, танець.
- 27383 Весільний візат, часть I. II.
- 27360 Зацепилися козбасою. Ти мій короваю.
- 27320 Кавалок гунту. Пісня наймита (комічна).
- 27318 Канадійська Коломийка. (Дві частини).
- 27351 Радийська Коломийка. Питайтесь мати сина.
- 27345 Фармерська Коломийка. Боролата.
- 27344 Філоб-спирит. Біда наймичка.
- 27297 Навітря Коломийка. Каміньська.
- 27291 Валь в горах Карпат. Перепелиця.
- 27264 Марш Галицької Армії. Зеленицький.
- 27257 Аркан. Гуцульська Коломийка. Співає Т. Свинстун.
- 27250 Пісня сироти. Козак з Підволочиськ.
- 27247 Весільні жарти. Козак з Підволочиськ.
- 27242 Золочівська Коломийка. Чом дуб не зелений?
- 27228 Богатське весілля. Часть I. II.
- 27219 Чотирнадцятий роком смутний настав (пісня).
- 27218 Танець, полька, з Галичини. Томаса.
- 27197 Козак Завидя. Метелиця.
- 27071 Чабан. Гуцулка. — Гуменика.
- 27050 Ой вишеньки черешеньки. Віа куточка.

Рекорди до танців Авраменка 27251-2-3-4-5-6

ВСІ ПОВИЩІ РЕКОРДИ НАЙНОВІШОГО ВИПУСКУ.

Надаються на всі комбінації, що самі мініють.

Один рекорд 75 шт. (Всі 26 рекордів за \$20.00 й голки в додатку). Хто бере більше як 10 рекордів, тому самі оплачуємо пересилку. Хто бере менше, присилайте 10 центів на кожну рекорду. За рекордами до танцю пишть по каталогу. Буваєте в Нью Йорку вступіть до Сурми, або зараз пишть, щоб Ви мали рекорди на День Батька.

13 ВЕСЕЛИХ РЕКОРДІВ Є. ЖУКОВСЬКОГО \$9.00:
1. Забава в stodolі. 2. Ой не сниться, ні лежить. 3. Тада на Европій. 4. Як я добрався до Америки. 5. Кажуть люди. 6. На камію мармуровій. 7. Було тай нема. 8. Люлька-файка. 9. Зводили-Толока. 10. Презент з Європи. 11. Пристрій-Лобода. 12. Фальшиві сьозини. 13. В день по весілю.

SURMA

11 E. 7th STREET (bet. 2 & 3 Ave's) NEW YORK 3, N. Y.

УВАГА! — КЛІВЛЕНД, ОГАЙО, І ОКОЛИЦЯ!

ПОЖИЧКИ на купно, будову, або поправки,
ВАШОГО ДОМУ.

Малі місячні сплати. — Малий процент.

Питайте нас насамперед.

THE UKRAINIAN SAVINGS CO.

CLEVELAND, OHIO

PROspect 3627 2190 Professor St.

Member Federal Savings & Loan Insurance Corp.

НАКЛАДОМ „АМЕРИКИ“ ПОЯВИЛАСЯ ОЩЕ ДРУКОМ

наукова праця пера проф. Юрія Русова п. н.

„ДУША НАРОДУ І ДУХ НАЦІ“

Сторін 155. — Ціна \$1.00

Хто хоче пізнати й розуміти душу свого українського народу, як і себе самого, той мусить прочитати цю книжку — першу того роду спробу характеристики укр. духовної спадщини та духовної будови. Також маємо ще на складі видання „Америки“:

„ІСТОРІЯ ЦЕРКВИ НА УКРАЇНІ“ — д-р Ст. Томашівський сторін 159 — Ціна \$1.00.

„ШЕВЧЕНКО У РЕПНІНІХ“ — Наталія Геркен-Русова інсценізація на 1 дію — ціна 30 ц.

Замовлення з належністю просимо слати до:

„AMERICA“
817 N. FRANKLIN STREET, PHILADELPHIA 23, PENNA.

ТАРЗАН, ч. 1847. Відкриття Тоглат.

BELIEVING JAKE'S LIES,
DON SADLY STARTED HELPING
WITH THE GORILLA NETS.

„WE CAN DO NO LESS THAN OBEY
CHRIS JENSEN'S LAST WISH,
HE SAID.“

BUT TINA, BROKEN-HEARTED,
HURRIED OFF TOWARD THE
SCENE OF THE TRAGEDY.

TOGLAT, FOLLOWING THE STRANGE GORILLA'S
ODOR, CAME UPON CHRIS' SENSELESS FORM.
THE ROCKS HAD NOT FULLY COVERED IT.

Повіривши у брехню Джей-ка, Дон зі смутком почав розвивати сіті для горилів.

„Нам не лишається ніщо інше, як послухати останніх бажань Криса“, сказав він.

Однак зломана горем Тіна поспішила на місце трагедії.

Тоглат, ідучи за вонючими випарами горилі, натрапив на зомліле тіло Криса, якого не цілком покрила скала.

ПОШУКУВАННЯ

ЧАБАН МЕТОДИЯ з Німеччини відшукує односельчан з села Ракітної, Марківська волость: БІЛЕЦЬКОГО ВАСИЛЯ та ГРЕКІВ ВАСИЛЯ. Хто про них знає, або вони самі, прошу писати на адресу:
SERGIJ SHLOPAK,
3701 Fastenden St. N. W.
Washington 16, D. C.

БІЗНЕСОВІ НАГОДИ

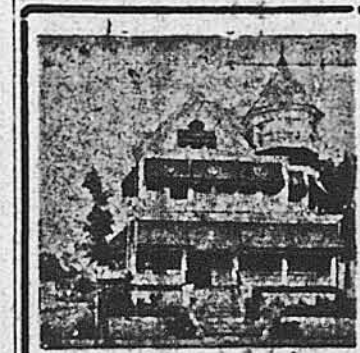
ПРИСТУПІТЬ З ГОТІВКОЮ до \$10,000, до доброго бізнесу. Лістинг слати:
M. D., c/o SVOBODA
P. O. Box 364, Jersey City, 3, N. J.

НА ПРОДАЖ ДВОФАМІЛІЙНИЙ ДІМ і штор: Гросерім-Делантес. Бізнес добре вироблений. Ціна прибутна. Помешкання із 6 кімнат можна зайняти зараз.
244 HOLIDAY STREET,
Lafayette, Jersey City, N. J.
Phone: BERgen 4-9530.

НА ПРОДАЖ в Джерсі-Сіті однокімнатний дім, 228 Second St. Трифамілійний дім і штор, муровані, 385 Grove Street. Штор надається на гроші, бучерню, декаресен, драггус або стрейпінг.
JOSEPH P. CASEY
2966 Boulevard, Jersey City, N. J.

ВЗОРИ КАНВА, НИТКИ ДО ВИШИВАННЯ Д. М. С. І СТЕПЛЬОВА-НИ РІЧІ.
UKRAINIAN BAZAAR
170 E. 4th ST., NEW YORK 3, N. Y.

ШАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ... КУПИТЕ СВОЙ БОНДИ ЧЕРЕЗ „ПЕРІОЛ СЕВІНГ“

Comfortably air conditioned
Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
661 SPRINGFIELD AVE.
NEWARK
and IRVINGTON, N. J.
Estate 5-5554

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE — IN — NEW — JERSEY

НЕ ВИДАВАНТЕ ЗАБАГАТО

Завжди ШАДІТЬ дешево з вашого забезпечення. Ми улаштуємо прекрасні ЦІЛИЙ \$150.00 ПОХОРОН за — У випадку смутку в родині клієнта:

KAIN MORTUARIES, INC.

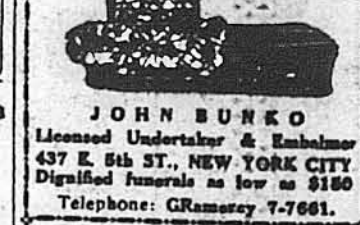
Найбільший український погребовий заклад в Америці
S. KANAI KAIN, Pres.
433 STATE STREET
PERTH AMBOY, N. J.
Phone PE 4-4646

— or —
UKRAINIANS POLISHNIK
86 ELIZABETH AVENUE,
NEWARK, N. J.
Phone Bieglow 3-6763

228 WEST JERSEY STREET
ELIZABETH, N. J.
Phone: EL 3-3611

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
архівує погребови по \$150
або так менше як —
ОБСЛУГА НАРКАША.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY
Dignified funerals as low as \$160
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ в БРОНКС, БРООКЛІН, НЬО-ЙОРК І ОКОЛИЦІХ
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568
Branch Office and Chapel:
707 PROSPECT AVENUE
(Cor. E. 155 St.)
Bronx, N. Y.
Tel.: MEltrose 5-9577